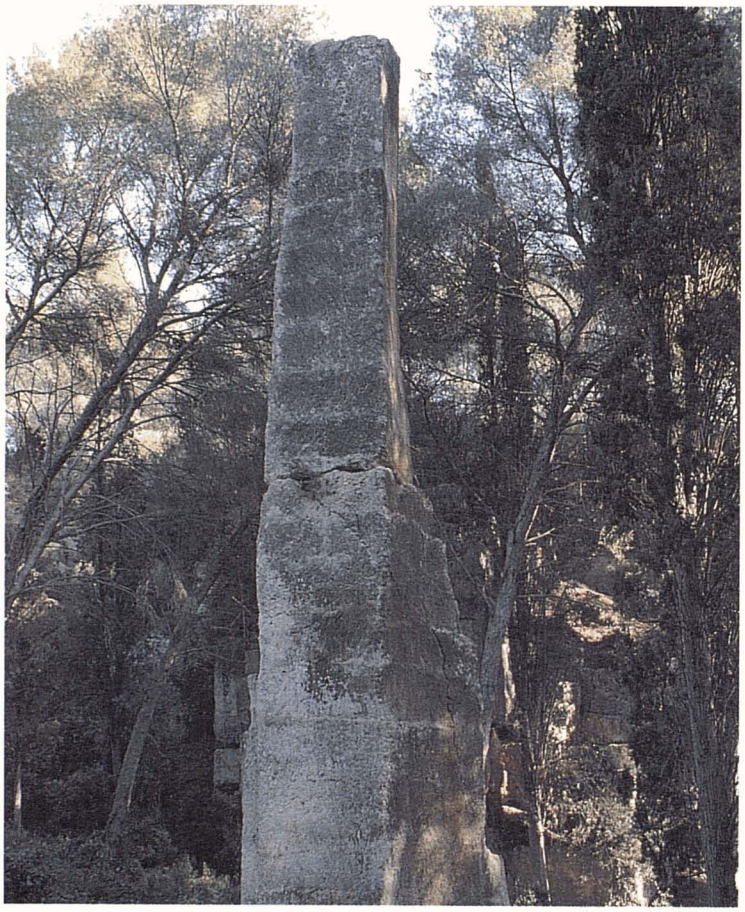
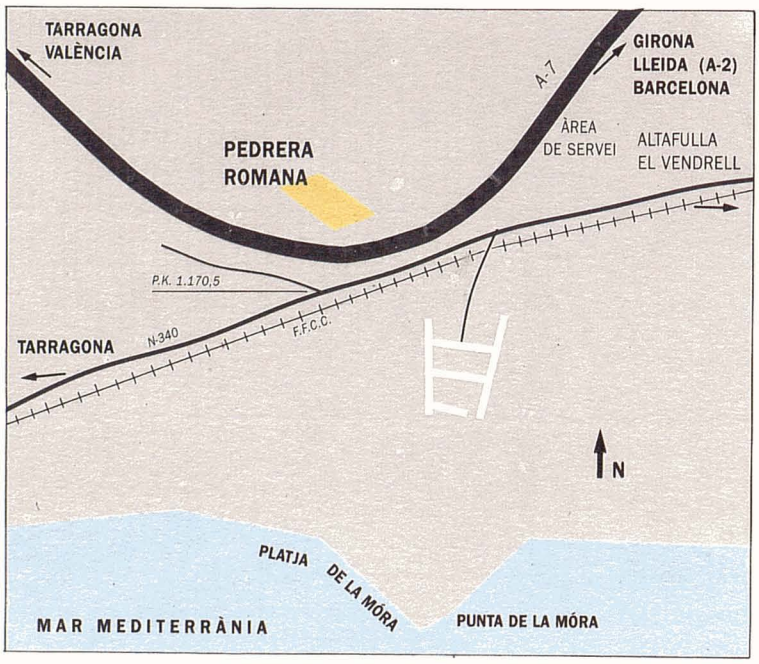
Pedrera romana del Mèdol

Denominació:
el clot del Mèdol

Terme municipal:
Tarragona

Comarca:
Tarragonès

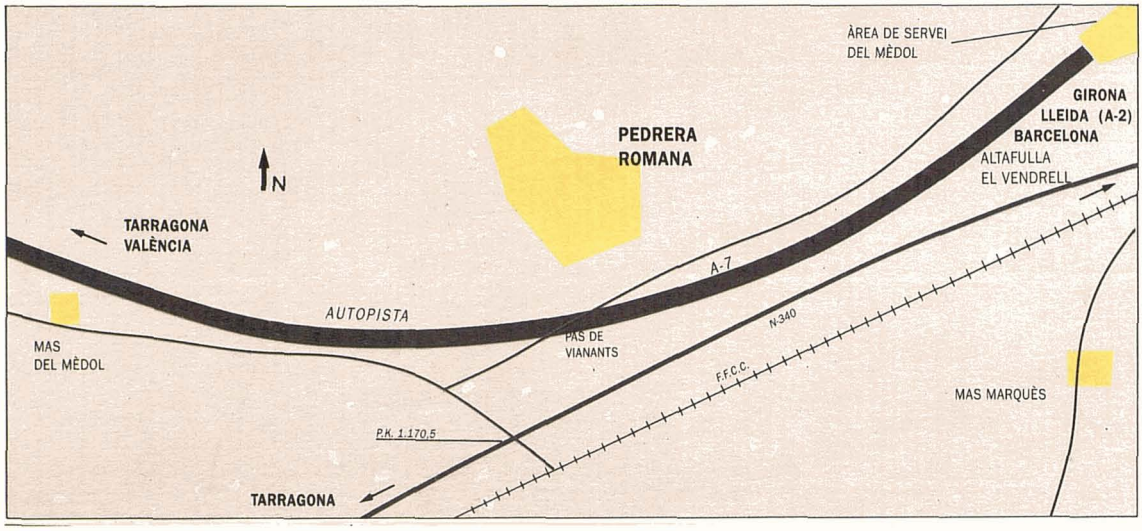
Cronologia:
Època romana-republicana / edat mitjana (?)

Des dels primers moments de la seva fundació, l'any 218 aC, Tàrraco va requerir importantíssimes quantitats de pedra per a poder afrontar els programes urbanístics i edificis que, de mica en mica, van anar conformant aquesta estratègica ciutat en tot el procés de romanització d'Hispània, una de les més monumentals de les que s'han preservat fins als nostres dies.

La configuració geològica del penyal on els Escipions varen instal·lar el primitiu campament militar i on, més tard, es va desenvolupar la capital de la Hispània Citerior, va permetre la utilització de la pedra extreta dels mateixos indrets on s'anava construint. Malgrat tot, no era prou per a proveir de material els quantiosos i importants projectes edilicis que la dinàmica de creixement de la ciutat exigia. Amb la dificultat afegida que, en general, es tractava de pedres de gran duresa i, en conseqüència, d'un alt cost d'extracció i de manipulació.

Ultra aquestes explotacions puntuals documentades per a diferents sectors de la ciutat de Tàrraco i del seu entorn, amb una clara associació monument-pedrera (Aqüeducte de les Ferreres, Torre dels Escipions, Vil·la dels Munts...), el nucli d'explotació més important originat en època romana a la rodalia de Tàrraco és el de la pedrera del Mèdol.

La impressionant agulla de pedra, en forma d'obelisc, d'uns 16 m d'alçada, conservada ben bé al centre del conjunt, constitueix un testimoni d'excepció dels treballs que s'hi van realitzar. Les parets d'avanç que delimiten la pedrera permeten

detectar les diferents tècniques que s'hi van emprar per extreure'n el material (hom ha calculat un volum d'uns 50.000 m³). La pedra que proporciona és una lumaquèl·la miocènica, d'un color groguenc daurat i d'una porositat molt característics. Precisament perquè és una roca relativament tova, fàcil d'extreure i de tallar, s'explica que la del Mèdol fos la pedrera més important de l'àrea de Tàrraco: el material era susceptible de ser emprat no solament en arquitectura sinó també en escultura i epigrafia.

El clot del Mèdol es localitza a uns 8 km a l'est de Tarragona, en un indret actualment de molt fàcil accés tant des de l'autopista A-7 (àrea de servei del Mèdol, accés indicat) com des de la carretera N-340 (punt quilomètric 1.170,5) el traçat de la qual coincideix bàsicament amb el de l'antiga Via Augusta. Per una banda, el seu emplaçament és molt proper al de la línia de costa.

D'acord amb això, el transport del material extret fins al seu punt de destinació es podia fer, sense gaires problemes, tant per via terrestre, tot seguint la Via Augusta, com també per via marítima costanera.

Malgrat la seva importància, la pedrera del Mèdol no ha estat encara objecte d'un estudi aprofundit que en permeti una valoració científica acurada tant des del punt de vista de les tècniques d'explotació emprades com de l'aplicació puntual dels materials extrets o, fins i tot, de la cronologia: se sap que es va començar a explotar coincidint amb els primers moments de la fundació de Tàrraco (els carreus de la muralla són de pedra del Mèdol); no es coneix, però, quan es deixa d'explotar, malgrat que hom suposa que els treballs hi van continuar durant l'edat mitjana.

Recentment, Autopistes CESA (actual propietària del clot del Mèdol i el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya han desenvolupat un projecte d'adequació del lloc, amb itineraris indicats que combinen la comprensió del monument i la del seu singular ecosistema.